

Trung Quốc tiếp tục ngang nhiên đưa du thuyền tới Hoàng Sa và dự tính xây trạm quan trắc hải dương ở Biển Đông; Việt Nam phản đối lệnh cấm đánh bắt cá của Trung Quốc; Các Bộ trưởng Philippines thăm tàu sân bay Carl Vinson của Mỹ; Hải quân Mỹ tiếp tục tuần tra ở Biển Đông.

TỔNG HỢP BIỂN ĐÔNG TUẦN QUA

(từ 25/2 đến 5/3/2017)

- Trung Quốc tiếp tục ngang nhiên đưa du thuyền tới Hoàng Sa
- Trung Quốc dự tính xây trạm quan trắc hải dương ở Biển Đông
- Việt Nam phản đối lệnh cấm đánh bắt cá của Trung Quốc
- Hải quân làm Lễ thượng cờ hai tàu ngầm mới
- Các Bộ trưởng Philippines thăm tàu sân bay Carl Vinson của Mỹ
- Hải quân Mỹ tiếp tục tuần tra ở Biển Đông
- Việt Nam - Brunei cam kết duy trì hòa bình ở Biển Đông

Tình thái của các quốc gia

+ Trung Quốc:

Trung Quốc dự định xây trạm quan trắc hải dương ở Biển Đông. Theo công thông tin “sciencenet.cn” của Trung Quốc, nước đang dự định xây dựng trạm quan trắc để quan sát các điều kiện đáy biển theo thời gian thực. Các công trình này sẽ hình thành “mặt mạng lưới quan trắc hải dương tại các vùng biển trọng yếu ở Biển Đông và Biển Hoa Đông” và được thực hiện với sự hỗ trợ của Viện Âm học và Hải học Trung Quốc (Thống Hải).

Ngo

à

i

ra

,

c

á

c

đài quan sát này sẽ phục vụ công tác thám dò quá trình dịch chuyển dòng biển và mặt vật lý, hoá học, sinh học và địa chất, đồng thời phục vụ nhiều mục đích khác.

Trung Quốc tiếp tục ngang nhiên đưa du thuyền tới Hoàng Sa. Một quan chức thuộc Công ty TNHH vận tải biển Eo biển Hải Nam cho biết du thuyền “Trởng Lăng Công chúa”

mới của Trung Quốc chiếm 2/3 đã khởi hành từ thành phố Tam Á tại quần đảo Hoàng Sa của Việt Nam. Cũng theo quan chức trên, du thuyền này có 82 buồng khách, có thể chở 499 người với tầm hoạt động 3.000 hải lý. Dự kiến, chuyến du hành

lần

này sẽ kéo dài 4 ngày 3 đêm. Việt Nam đã nhiều lần phản đối việc Trung Quốc tiếp tục nhúng tay du lịch trái phép tới Hoàng Sa.

Trung Quốc khẳng định coi trọng tự do hàng hải ở Biển Đông. Phát biểu trước báo giới hôm 2/3, Ngoại trưởng Trung Quốc Vương Nghị khóa 12 ông

Guoqin
g tuyên bố:

“

L
à
m
t
qu
c
gia
th
n
ng
m
i
l
n
v
à
l
à
n
n
c
l
n
nh
t g
n Bi
n
ô
ng
,
Trung
Qu
c
coi
tr
ng
h
n
b
t
k
qu
c
gia
n
à
o
kh
á
c
t
do
h
à
ng
h
i
v

à
an
ninh
.
Biên
ô

ng. Biên Phòng là một phần lãnh thổ không thể tách rời của Trung Quốc. Việc Trung Quốc xây dựng các công trình, bao gồm các công trình phòng vệ mục đích phòng vệ trên lãnh thổ của mình là điều hợp pháp bình thường. Luật pháp quốc tế cho phép điều này.” Theo ông Wang, Trung Quốc đã thiết lập các cơ chế hợp tác với các quốc gia khác để đảm bảo an toàn hàng hải.

Đài Loan công bố sẽ hiện diện tại Biên Phòng. Phát biểu trong một phiên họp của cơ quan lập pháp Đài Loan ngày 2/3, người đứng đầu Bộ Quốc phòng Phùng Thế Quan cho hay hải quân sẽ tăng cường tuần tra trên Biên Phòng và huấn luyện chung với lực lượng không quân để đối phó với Trung Quốc, “Nhìn vào việc Trung Quốc thay đổi chiến thuật và những khoản đầu tư của họ vào các loại vũ khí, trang thiết bị, quân đội Đài Loan cần phải cải thiện hình thức huấn luyện. Hải quân bên cạnh việc tuần tra thường lệ sẽ tiến hành huấn luyện chung với không quân để bảo vệ người dân và các phương tiện tiếp tế, nâng cao khả năng sẵn sàng chiến đấu trong các hoạt động tuần tra trên biển và trên không”. Theo ông Phùng, việc Trung Quốc tiến hành các cuộc tập trận quy mô lớn, đặc biệt ở Thái Bình Dương tại phía đông của Đài Loan, làm gia tăng mối đe dọa đối với

h
ò
n
đ
o
n
à
y
.

h
ò
n
đ
o
n
à
y
.

Trung Quốc công bố mục tiêu quốc phòng năm 2017. Phát biểu tại cuộc họp báo trước thềm kỳ họp Nhân đại của Trung Quốc hôm 4/3, người phát ngôn của Quốc hội Trung Quốc Phó Oánh cho biết nội dung này sẽ tăng ngân sách quốc

phòng khoảng 7% trong năm nay, so với mức tăng 7,6% của năm 2016. Bà Phó Oánh nêu rõ chi tiêu quốc phòng của Trung Quốc sẽ duy trì ở mức 1,3% tăng sản phẩm quốc nội (GDP). Đây là mức tăng chi tiêu quốc phòng thấp nhất của Trung Quốc kể từ năm 2010.

Dị kiến

, ngân sách của thế sự được công bố ngày 5/3 nhưng Bộ Kinh cuối cùng đã không công khai chi tiêu quân sự

c
th
cho
năm 2017.
C
ng
theo
b
à

Phó Oánh

, “Hiện nay tình hình tăng trưởng trên Biên Phòng đã được cải thiện và diện biển này đi đâu sự do ý định của Mỹ bởi các hoạt động của Mỹ trên biển, với mức độ nào đó, được ví như biển chèo đong. Sự thay đổi trong chính sách của Mỹ sẽ có tác động toàn cầu và chắc chắn sẽ ảnh hưởng đến quan hệ Mỹ - Trung. Chúng tôi hy vọng sẽ nhìn nhận những biến động tích cực những Trung Quốc sẽ bình tĩnh để đối phó với những thách thức có thể

c
ó”.

Trung Quốc ra mắt giàn khoan dầu lớn nhất thế giới. Trung Quốc chính thức

đưa vào sử dụng giàn khoan thăm dò nước sâu lớn nhất thế giới Bluewhale 1. Bluewhale 1 có trọng lượng 42.000 tấn, chiều cao từ đáy đến đỉnh là 118m tương đương tầng tòa nhà 37 tầng, có thể vận chuyển sâu tới đã 3.653m với mỗi khoan có thể khoan đến 15.240m. Giàn khoan nước sâu này là sản phẩm của tập đoàn công trình biển CIMC Raffles ở tỉnh Sơn Đông, với giá sản xuất là 700 triệu USD. Giàn khoan Bluewhale 1 “được thiết kế để hoạt động ở Biên Phòng, nơi mà dầu chưa khai thác có thể ở độ sâu 3.000 m”.

+ Việt Nam:

Việt Nam phản đối lệnh cấm đánh bắt cá của Trung Quốc. Với việc Bộ Nông

ng nghiệp Trung Quốc ra thông báo điểu chỉnh và áp dụng Quy chế mới về nghề đánh

bật cá trên biển, phạm vi áp dụng bao gồm một số vùng biển của Việt Nam, Ngoại Phát ngôn Bộ Ngoại giao Việt Nam Lê Hải Bình ngày 28/2 như sau: “Quyết định đơn phương này của Trung Quốc đã xâm phạm nghiêm trọng chủ quyền của Việt Nam đối với quần đảo Hoàng Sa, vi phạm các quy định và lợi ích pháp lý của Việt Nam trên các vùng biển của mình; vi phạm luật pháp quốc tế, đi ngược lại tinh thần và lợi ích của DOC, khiến tình hình Biển Đông tiếp tục trở nên phức tạp và căng thẳng”.

[Hải](#)

[**Nghị cá Việt Nam**](#)

hôm 1/3 công ra tuyên bố phản đối lệnh cấm đánh bắt cá đơn phương này của Trung Quốc.

[**Hải quân làm Lữ thính công hai tàu ngầm mới.**](#)

Sáng 28/2, Hải Quân công Lữ đoàn Tàu ngầm 189 Hải quân, Bộ Tổng Lãnh Hải quân long trọng tổ chức Lễ thính công cho hai tàu ngầm: Tàu 186 mang tên Bà Trưng và Tàu 187 mang tên Bà Triệu. Đây là hai chiếc tàu ngầm cuối cùng trong số 6 tàu ngầm hiện đại được Nga đóng mới theo hợp đồng ký kết giữa hai bên từ năm 2009 đến nay. Đây, chính thức hai tàu được đưa vào biên chế của các lữ đoàn trong Quân chủng Hải quân, góp phần nâng cao khả năng sẵn sàng chiến đấu, sức mạnh quân sự trong phòng thủ, xây dựng, hoàn thiện thế trận an ninh nhân dân trên biển, bảo vệ trển vẹn chủ quyền biển đảo, thềm lục địa của Tổ quốc.

+ [M:](#)

[**M số tăng c ăng hiện diện ắc v ùng biển trong vau .**](#)

Hôm 27/2, Nhà Trắng đã gửi đề xuất ngân sách lên các vùng phòng liên bang, trong đó có việc tăng chi tiêu quốc phòng,

lấy

tổng cộng ngân sách

của

Bộ Ngoại giao, Cơ quan Bảo vệ Môi trường và các cơ quan phi quốc phòng khác.

Một nguồn tin cho hay đề nghị tăng ngân sách

quốc

ph

ò

ng

của Tổng thống Donald Trump bao gồm “chi phí đóng tàu, máy bay quân sự và thiết lập số hiện diện mới hơn ở các tuyến đường

biển

quan trọng và huy động mới” như eo biển Hormuz và Biển Đông. Một quan chức khác cho hay, ngân sách cho Bộ Ngoại giao sẽ tổng cộng nhiều nhất là 30%, có thể đến

đơn vị tái c c B này và xóa b m s ch trình.

Hải quân Mỹ tiếp tục tuần tra ở Biên phòng. Phát biểu trên boong tàu sân bay USS Carl Vinson hôm 3/3, Phó Đô đốc Mỹ James Kilby nhấn: “Chúng tôi sẽ luôn hiện diện ở Biên phòng. Chúng tôi đã hoạt động tại đây trong quá khứ và sẽ tiếp tục hoạt động ở đây trong tương lai. Chúng tôi muốn chúng tôi rằng hải quân quốc tế là nơi mà tàu thuyền của bất kỳ quốc gia nào cũng có thể qua lại. Đây

chính là thông điệp

Muốn gửi đến thế giới”.

T **rong ngày 3/3**

, tàu sân bay USS Carl Vinson đã đi tuần tra ở khu vực giữa đảo Hải Nam của Trung Quốc và bãi biển Scarborough.

Theo

Phó Đô đốc Kilby, “bất cứ tàu, thuyền nào mà chúng tôi gặp trong quá trình tuần tra đều hành xử rất chuyên nghiệp và chúng tôi hy vọng rằng hải quân tuân thủ luật pháp quốc tế”.

Quan hệ các nước

Việt Nam - Brunei cam kết duy trì hòa bình ở Biên phòng. Ngày 27/2 tại Nhà khách Chính phủ, Phó Thủ tướng, Bộ trưởng Ngoại giao Phạm Bình Minh đã cùng Bộ trưởng Văn phòng Chính phủ, Bộ trưởng thứ hai Bộ Ngoại giao và Thủ tướng mới Brunei Darussalam Lim Jock Seng đồng chủ trì họp liên tịch nhậm ủy ban Hợp tác Song phương. Về vấn đề biên, hai bên cam kết duy trì và thúc đẩy hòa bình, an ninh, ổn định, tự do hàng hải và hàng không ở Biên phòng; kêu gọi các bên kiềm chế, không đe dọa và lách luật, tôn trọng đầy đủ các tiến trình ngoại giao, pháp lý, giải quyết tranh chấp bằng các biện pháp hòa bình, trên cơ sở các nguyên tắc cơ bản của luật pháp quốc tế. Hai bên cũng tái khẳng định sẵn lòng đi với việc triển khai đầy đủ và hiệu quả DOC ở Biên phòng và sớm đạt được COC.

Trung Quốc lên tiếng về dự xuất trình chỉ tiêu quốc phòng của Mỹ. Phát biểu tại một cuộc họp báo của Bộ Ngoại giao Trung Quốc hôm 28/2, Ngoại trưởng Trung Quốc Vương Nghị nói: “Chúng tôi hy vọng các chính sách và biện pháp liên quan của Mỹ có thể đem lại lợi ích cho việc duy trì hòa bình và ổn định và sẽ

phát triển toàn cầu. Trung Quốc thúc đẩy một triển vọng chung, toàn diện, hợp tác và an ninh bền vững, và sẽ hợp tác cùng các nước khác để biến triển vọng này thành hiện thực. Việc liên hợp để xuất phát từ nguyên tắc phòng ngừa của Mỹ với tình hình Biên Phòng là câu hỏi có tính giả thuyết. Trung Quốc đã nhiều lần nhấn mạnh tình hình Biên Phòng đang đi theo đúng

qu

đ

o

định hình. Trung Quốc hy vọng các quốc gia bên ngoài khu vực tôn trọng nội các

Trung

Quốc

và các quốc gia Đông Nam Á nhằm duy trì hòa bình và ổn định ở khu vực này.”

Các Bộ trưởng Philippines thăm tàu sân bay Carl Vinson của Mỹ.

Ngài phát ngôn của quán Mỹ tại Philippines Molly Koscina ngày 4/3 cho biết theo lời mời của Hải quân nước này, Bộ trưởng Quốc phòng Philippines Delfin Lorenzana, Bộ trưởng Tài chính Carlos Dominguez, Bộ trưởng Tư pháp Vitaliano Aguirre II cùng 3 nhân viên an ninh đã tới thăm tàu sân bay Carl Vinson của Mỹ đang tuần tra tại Biên Phòng. Chuyến thăm cho thấy mối quan hệ Philippines và quân đội Mỹ tiếp tục thực hiện các

tr

ao

đ

đ

cấp cao, dù Tổng thống Philippines Rodrigo Duterte đe dọa giảm hợp tác

qu

ph

ò

ng

với Mỹ trong khi xích lại gần Nga và Trung Quốc.

Phân tích và đánh giá

“Vấn đề Biên Phòng: Câu hỏi nhiều hơn câu trả lời” *phân tích của Stratfor*

Quan hệ ngoại giao giữa Trung Quốc và các nước Đông Nam Á có cùng tuyên bố chung quy định Biên Phòng hiện bước vào giai đoạn khá yên ổn khi họ dấn sang một bên những bất đồng và hàng loạt bài đàm phán. Mục tiêu là vào cuối năm nay có thể

chính thức hóa một bộ quy tắc ứng xử có tính ràng buộc và pháp lý để kiểm soát những tranh chấp biên giới Biên Phòng.

Cho dù những công thông trên biên giới các quốc gia tìm kiếm, song cuộc họp vẫn qua làm nảy sinh nhiều câu hỏi hơn là câu trả lời. Đây không phải là lần đầu tiên Trung Quốc và các nước thành viên ASEAN đàm phán về bộ quy tắc ứng xử. Gần 7 năm trước, các nước không đưa ra được bộ quy tắc ứng xử nào, mà thay vào đó chỉ cho ra đời được một văn kiện không có tính ràng buộc pháp lý, đó là DOC năm 2002.

Có vô số lý do khiến các cuộc đàm phán không thể đem lại một thỏa thuận có tính ràng buộc. Các bên không nhất trí được việc xác định đảo nào đang tranh chấp. Ngoài ra, ASEAN khó có thể đoàn kết để phân bác tuyên bố chủ quyền của Trung Quốc. Trong khi đó, Bắc Kinh đang dùng quân bài kinh tế để chia rẽ ASEAN. Và trên hết, Trung Quốc mới chỉ bắt đầu theo đuổi tham vọng nắm quyền kiểm soát vùng biển mới với toàn bộ Biên Phòng

Trong khi đó, những quốc gia Đông Nam Á cũng bắt đầu công bố những tuyên bố chủ quyền, nâng lên quốc phòng và các liên minh chiến lược của mình. Họ cũng bắt tay với Mỹ, Nhật Bản và trong chừng mực ít hơn, với Ấn Độ và Úc để đối phó với những hành động của Bắc Kinh tại Biên Phòng. Mặc dù vậy, ASEAN chưa bao giờ thể hiện ý định chính thức hóa một bộ quy tắc ứng xử như vậy.

Tháng 7/2016, Tòa PCA đã ra phán quyết phủ nhận những tuyên bố chủ quyền của Trung Quốc. Từ đó đến nay, ASEAN và Bắc Kinh đã có một số bước đi ban đầu nhằm tiến tới thiết lập một cơ chế quản lý tranh chấp. Bắc Kinh giảm bớt thái độ phản đối và đưa ra một số nhượng bộ về vấn đề biển và kinh tế trước một số bên tuyên bố chủ quyền. Một số bên tuyên bố chủ quyền nhanh chóng đón nhận những cơ chế này của Bắc Kinh, song một số khác thì chậm rãi hơn. Sự thay đổi trên phần ảnh hưởng tới là một bên đầu đang có sự đi xuống chính chiến lược.

Mặc dù chưa rõ ASEAN và Trung Quốc có tiến tới chính thức hóa bộ quy tắc ứng xử hay đã hòa hoãn hay không, những thách thức sẽ xuất hiện một số nhân tố cần trở nên quan trọng. Một cơ chế bộ quy tắc ứng xử đang được đề xuất thì ưu các cơ chế thực thi minh bạch. Hơn nữa, ngay cả khi Trung Quốc và ASEAN phê chuẩn một bộ luật có tính ràng buộc, thì văn kiện đó khó có thể đóng vai trò là cơ chế để giải quyết

tranh chấp. Những triền vng m h c a b quy t c khi n nhi u thành viên ASEAN t ngh li u có đáng theo đui m t c ch đa ph ng nh v y hay không.

“ Những hành đng thay đ i b t ng v Bi n phòng c a Philippines ” c a *Ne hginpao Kipgen*

N m qua là s bi n đng b t ng đ i v i quan h Trung Qu c – Philippines, xoay quanh nh ng ti n tri n trong tranh chấp song ph ng đ i v i các vùng bi n trên bi n ông.

Ngày 12/7/2016, toà PCA ra phán quy t có l i cho Philippines. Phán quy t này đ c ng i dân Philippines trên toàn th gi i hoan nghênh. Hoà chung ni m vui đó, Ngo i tr ng Philippines Perfecto Yasay nói: “Philippines kh ng đ nh s tôn tr ng đ i v i quy t đ nh quan tr ng này nh là s đ ng góp quan tr ng vào n l c không ng ng nh m gi i quy t các tranh chấp trên bi n ông”.

C u T ng th ng Benigno Aquino III đã g i phán quy t này là chi n th ng cho t t c và thúc gi c c ng đng qu c t s d ng phán quy t này nh m gi i quy t các tranh chấp trên bi n khác.

T ng th ng Duterte ban đ u c ng hoan nghênh phán quy t và c nh báo Trung Qu c ph i tránh xa lãnh th Philippines ho c đ i m t v i kh n ng đng đ “đ m máu”. Tuy nhiên, sau đó ông khi n c th gi i kinh ng c khi ng v phía Trung Qu c b ng cách tuyên b d đ nh đ n tuy t quan h đng minh v i M. Quan h c ng th ng gi a Manila và Washington tr n n rõ ràng trong su t nh ng tháng cu i nhi m k c a chính quy n Obama.

Duterte nói r ng đ t n c ông có th s kh ng l y l i đ c quy n ki m soát bãi c n giàu tài nguyên Scarborough t B c Kinh m c dù PCA đã ra phán quy t, lý do là l c l ng quân s c a Philippines kh ng th so đ c v i l c l ng hùng h u c a B c Kinh.

Những tháng 12, Manila lại thay đổi giọng điệu, gọi công hàm phản đối đôn đốc sự quán Trung Quốc về việc xây dựng quân sự của Bắc Kinh trên các đảo tranh chấp thuộc quần đảo Trường Sa. Sự thay đổi đột ngột của Duterte về vấn đề biên phòng có thể được thúc đẩy bởi một vài nhân tố, trong đó có lập trường ngày càng quyết đoán của Trung Quốc, việc chính quyền Trump tuyên bố sẽ ngừng chặn Bắc Kinh ở biên phòng và quan trọng hơn là, khảo sát gần đây cho thấy 84% người Philippines muốn Duterte không định chuyển quyền đối với các lãnh thổ Philippines trên biên phòng.

Quan hệ Philippines – Trung Quốc “nóng” trở lại khi khi ngoại trưởng Yasay, chủ trì hội nghị Ngoại trưởng các nước ASEAN ngày 21/02, phát biểu rằng khi ASEAN nhất trí bày tỏ “những quan ngại sâu sắc” về việc Trung Quốc lập đảo và khí trên các đảo nhân tạo tại quần đảo Trường Sa.

Việc Duterte lại dùng những khoản vay, thu hút khách du lịch và đầu tư của sự hỗ trợ từ Trung Quốc không phải là điều gì bí mật, những sự thay đổi liên tục chính sách biên phòng lại là một bất lợi. Lập trường thay đổi của Philippines cũng không giúp gì cho việc hình thành quan hệ đối tác chiến lược giữa các nước ASEAN với nhau. Nếu lập trường của Manila thay đổi chỉ vài tháng một lần, những cuộc tham vấn không chính thức trước khi bỏ phiếu đồng thuận của khi sự trở nên phức tạp hơn rất nhiều.

Mặc dù Duterte biết rõ đồng cấp đồng sau sự thay đổi chính sách biên phòng, rõ ràng những thay đổi gần đây trong cách tiếp cận “hai mặt”, đồng thời kết thân với Trung Quốc, Mỹ và các nước ASEAN, sự không có lợi nhuận mong đợi, ít nhất là ở thời điểm hiện tại.

“ Lý do Trung Quốc sẵn sàng đổi Luật an toàn giao thông hàng hải ” của James Holmes

Chiến dịch dài hạn của Trung Quốc nhằm biến Biên phòng thành lãnh thổ của mình đang được tiến hành khẩn trương. Vì vậy, những quốc gia tôn trọng quyền tự do hàng hải cần bác bỏ chiến dịch này để mọi hình thức.

Mọi đây, t [Thời báo Hoàn Cầu](#) đã nói rằng Bắc Kinh có kế hoạch sửa đổi Luật an toàn giao thông hàng hải (1984) để trao quyền cho các nhà chức trách của nước này được phép “xác định các khu vực cảng và tầm thời gian không cho các tàu nước ngoài đi vào vùng biển của Trung Quốc nếu phát hiện các tàu này có thể gây phản ứng hải cho an ninh và trật tự hàng hải”.

Trung Quốc đang cố gắng thúc đẩy tham vọng biển Biên Đông thành “lãnh hải của Trung Quốc”. Văn phòng lập pháp của Quốc vụ viện Trung Quốc tiếp tục tuyên bố rằng những sửa đổi đó phù hợp với UNCLOS. Rốt có khả năng, Bắc Kinh đang nỗ lực kết nối luật với luật quốc tế nhằm mở rộng lãnh hải của mình thông qua “cuộc chiến pháp lý”. Các nhà lãnh đạo Trung Quốc đang dùng chiến thuật an toàn hàng hải để thúc đẩy chiến lược bành trướng của mình.

Vậy Trung Quốc sẽ làm gì? Trung Quốc có thể áp dụng pháp luật này trên các vùng biển liên kết với các đá mà nước này đã xây dựng các tiền đồn kiên cố, thậm chí bắt chấp việc các thực thể này (theo UNCLOS) không có lãnh hải. Nếu Bắc Kinh không có biện pháp gì thay đổi ý định này, dù luận nên coi đúng thái mỗi nhất này của Trung Quốc là một nỗ lực để “bãi bỏ” chế không phải “cộng cộng” luật biển trong một khu vực chiếm tới 80-90% đường thủy quan trọng trên thế giới. Nói cách khác, Trung Quốc sẽ biến khu vực Biên Đông - vùng biển chung, các vùng đặc quyền kinh tế - thành lãnh hải của mình.

Sau cùng, nếu Trung Quốc tuyên bố “chỉ quyền không tranh cãi” đối với “đường 9 đôn” thì họ sẽ nói rằng Trung Quốc mới chính là người đưa ra luật tại đây. Chiêu trò và chiến thuật tai quái không mới này sẽ không chỉ giới hạn trong khu vực Đông Nam Á.

Vậy các nước liên quan cần làm gì? Trước hết các nước phải xác định được mục đích của Trung Quốc bởi không loại trừ các động thái này của Bắc Kinh là để thúc đẩy một chiến lược trình nghê sẽ liên hệ. Chính phủ các nước phải thường xuyên hành động như: theo dõi, giám sát chặt chẽ việc sửa đổi luật an toàn hàng hải, cần thận để không vô tình tiếp tay cho Trung Quốc xâm lấn vùng biển chung rộng lớn này.

Thứ hai, các nước không nên hờ Trung Quốc khi vẫn còn hoài nghi về việc Bắc Kinh đang cố mở rộng quyền lực của mình trong khi những quốc gia khác ở châu Á phải chịu thiệt. Bên cạnh đó, các nước cần gây sức ép để Bắc Kinh duy trì và kéo dài

những cam kết quốc tế của họ “càng lâu càng tốt”, bước ngoặt này phải xóa bỏ yêu sách “đường 9 đôn” vô lý trên biển Đông, tự nguyện tuân theo luật biển và ngừng yêu sách chủ quyền lãnh hải.

Thứ ba, các nước có thể coi thường những yêu cầu này và thường xuyên tránh thể hiện ra ngoài là chấp nhận các luật đó. Bên cạnh đó, các nước cần cảnh giác và quyết tâm cao độ là có thể giành vùng quyền tự do trên biển.

“[Đánh giá chính sách đối ngoại của Chính quyền Donald Trump](#)” của *Michael E. O’Hanlon* và *David Gordon*

Chính sách đối ngoại của Tổng thống Trump đang trở nên tốt đẹp cách đáng ngạc nhiên. Những ý tưởng của ông về chính sách đối nội có vẻ như nằm ngoài xu hướng chung thì đối ngoại của ông đang thực hiện tốt hơn những gì người ta nghĩ.

Còn quá sớm để đánh giá Chính quyền Mỹ hiện nay nhưng dù vì lý do gì đi nữa thì ông đã lựa chọn một đối ngoại an ninh quốc gia tuyệt vời và điều này đã làm dấy lên những lo ngại trên toàn thế giới. Gần đây nhất là việc chọn Tổng H.R. McMaster, người được coi là một trong những nhà quân sự chiến lược xuất sắc nhất hiện nay của Mỹ, làm Cố vấn An ninh Quốc gia sẽ càng củng cố xu hướng này.

Về chính sách đối với Đông Á, Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ James Mattis đã thực hiện chuyến công du nước ngoài đầu tiên tới Tokyo và Seoul nhằm khẳng định mối quan hệ đồng minh vững mạnh, rằng họ chính sách bên vững và báo vệ quần đảo Senkaku của Nhật Bản trước bất cứ động thái quân sự nào từ Trung Quốc, lên tiếng một cách nhẹ nhàng về việc làm thế nào để đối phó với những hành động của Trung Quốc trên Biển Đông và nói chuyện một cách thực tế về việc phải hợp tác quyết định để đưa về khí hậu nhân và tên lửa của Triều Tiên.

Tổng thống Trump cũng không còn hứng thú với việc tuyên bố quá nhanh chóng rằng Trung Quốc là quốc gia thao túng tiền tệ và áp đặt hàng rào thuế quan đối với

tốt cả hàng hóa của Trung Quốc. Lập trình của ông còn rất công nhận với chính sách thương mại của Trung Quốc nhưng ông vẫn đang tránh những sự lóa chọi với chính sách có thể gây phản tác dụng. Trong cuộc đàm phán đầu tiên giữa hai nhà lãnh đạo, chính ông Trump đã thông báo với Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình rằng Mỹ vẫn cam kết với chính sách “Một Trung Quốc”.

Chỉ với Trung Quốc, Tổng thống Trump cũng không định các cam kết với các nước đồng minh, bao gồm Israel và các quốc gia Ả rập, đặc biệt liên quan đến thỏa thuận hạt nhân với Iran. Với châu Âu, Phó Tổng thống Mike Pence, Bộ trưởng Quốc phòng Mattis và Ngoại trưởng Rex Tillerson đã đến thăm khu vực này. Mặc dù họ vẫn khiến các đồng minh đôi chút lo lắng khi Mỹ yêu cầu các nước đồng minh NATO gia tăng các khoản đóng góp và chia sẻ với trách nhiệm, nhưng họ đều không định rõ ràng cam kết hỗ trợ quân của Mỹ đối với NATO.

Chỉ với Nga, ông James Mattis không định với những người đồng đội quân đội NATO rằng sẽ không có hợp tác quân sự giữa Mỹ và Nga trong tương lai gần. Ông Trump vẫn hy vọng có thể quan hệ tốt với Tổng thống Nga Vladimir Putin nhưng sẽ không có việc để bộ trưởng phải vô điều kiện. Chính sách đối ngoại của Mỹ phải thúc đẩy các giá trị cốt lõi của tự do, dân chủ và nhân quyền.

Trong khi Chính quyền của ông Trump vẫn còn đẩy những hệ hình thì chính sách an ninh quốc gia đã tốt hơn rất nhiều so với những gì người ta kỳ vọng vài tháng trước. Mặc dù vậy, ông Trump còn nhớ rằng hiện nay ông đang đứng ở một điểm đến lớn nhất thế giới. Mọi lời nói và hành động của ông sẽ phải được suy nghĩ, bàn luận cẩn trọng.

[“ Ông Nam Á trước những thách thức về tự do và an ninh hàng hải ”](#) của Euan Graham

Sẽ gây hấn của Trung Quốc và việc họ ngăn chặn tàu, máy bay của Mỹ tiến hành hoạt động giám sát trong khu vực 200 hải lý vùng EEZ là điếm và chiếm trong quan hệ Mỹ-Trung. Bắc Kinh không thừa nhận hoạt động giám sát này vậy là hợp pháp mặc dù UNCLOS cho phép. Gần đây hơn, Bắc Kinh phản đối mạnh mẽ hoạt động tự do hàng hải (FONOP) do hải quân Mỹ tiến hành ở Biển Đông nhằm thách thức tuyên bố chủ quyền phi lý của Trung Quốc ở quần đảo Trường Sa và Hoàng Sa.

Trung Quốc được cho là đang sẵn sàng đối lập pháp theo đó ngăn cản các tàu chiến “không mời” đi vào vùng lãnh hải nước này. Phạm vi địa lý mà Trung Quốc tuyên bố chủ quyền ở Biển Đông rất mập mờ, mặc dù những tuyên bố chủ quyền này đã bị Tòa PCA ra phán quyết không công nhận vào tháng 7/2016. Hiện có nhiều quan ngại về việc Trung Quốc có thể tuyên bố ADIZ ở Biển Đông.

Mặc dù số tập trung tiếp tục nhóm vào Trung Quốc là có thể hiệu quả, song nó lại dẫn đến hệ quả là yêu cầu về chủ quyền và hạn chế di chuyển trên biển của các nước Đông Nam Á không được chú ý đúng mức. Do đó, trên thực tế, FONOP của Mỹ ở Biển Đông là thách thức đối với không chỉ Trung Quốc mà cả các nước Đông Nam Á có tuyên bố chủ quyền. Ở Đông Nam Á chỉ có Singapore và Brunei, hai quốc gia nhỏ với tuyên bố chủ quyền lãnh hải hạn chế, có quan điểm về tự do hàng hải gần gũi với các nước phương Tây. Các nước còn lại có nhiều quan điểm khác nhau, kể cả những nước cũng có tranh chấp chủ quyền với Trung Quốc.

Lúc đầu, phần lớn của Indonesia với các FONOP gần đây của Mỹ là rất lo ngại do lo ngại về các hoạt động quân sự nước ngoài trong quần đảo. Tuy nhiên, Tổng thống Indonesia Widodo mới đây bày tỏ sẵn sàng thảo luận với tuấn tra chung ở Biển Đông với Thủ tướng Úc Turnbull.

Indonesia được cho là lập kế hoạch cho ADIZ của mình vào năm ngoài. Trong khi đó, Philippines là nước duy nhất ở Đông Nam Á có ADIZ chính thức, song trong nhiều năm nước này bị thiếu máy bay để thực thi. Ngay cả khi Indonesia tuyên bố ADIZ thì khả năng kiểm soát vùng này cũng sẽ hạn chế. Tuy nhiên, hậu quả chính trị sẽ rất nghiêm trọng.

Malaysia hiện đang duy trì có trách nhiệm số tự do đi lại quốc tế và an toàn ở eo biển Malacca. Tuy nhiên, có quan ngại rằng nước này có kế hoạch hạn chế bất hợp pháp di chuyển của tàu ngầm trong vùng EEZ của mình và hạn chế quân đội tiếp cận không phận xung quanh. Vấn đề này gây quan ngại cho Singapore và các đối tác của Malaysia trong FPDA, kể cả Úc.

Như vậy, Mỹ và các đối tác sẽ tiếp tục nhiều thách thức lớn nếu muốn giành được sự ủng hộ về mặt trật tự khu vực mà nó coi trọng việc quân đội nước ngoài địa

tàu và máy bay đi qua Đông Nam Á. Quan ngại không chỉ là sự tịc giin của Trung Quốc làm gia tăng sự thn trng ở Biên Đông, các quốc gia Đông Nam Á còn sợ rằng Trung Quốc sẽ xâm lln Biên Đông. Tuy nhiên, mong muốn hợp tác t do hàng hii vẫn còn e dè bii sự nghi ngi của các láng giing cũng như quan ngại bii lâu nay về sự can d của các cường quốc biin phương Tây./.